

VÝTVARNÉ NÁPADY listopad 2013

Jana Podzemná

Stromy, květy, listy

tisky z koláží, využití srdíčkové raznice

keramické okénko – robůtci

www.batelier.cz

www.vytvarne-navody.cz

Dokument je možno v originální podobě volně šířit a využívat při výukové činnosti.

(Pokud si myslíte, že by to někoho mohlo zajímat, přeposílejte dál...)

Publikování textu a fotografií pod cizím jménem a za účelem zisku není možné.

V ostatních případech se prosím obraťte přímo na mě.

Fotografie pocházejí z mého archivu.

j.podzemna@email.cz

stromy
květy
listy
robůtci

Dobrý den a krásný listopad,

v říjnovém vydání nápadů jsme našli téma stromů.

Někde jsem četla, že tvar listu připomíná tvar celé koruny stromu. Každý list, když ho dobře prozkoumáte, opravdu vypadá jako takový malý zmenšený strom.

Na tomto tématu se vyřádíme, zkusíme i tisknout. Nejen na výrobu stromů využijeme i srdíčkovou raznici. Uvidíte, že její použití sahá mnohem dál a nekončí u srdíčka...

Z přírody se vypravíme do trochu techničtějšího světa za robůtky stavěnými z kousků hlíny.

Dost vykecávání, jdeme tvořit...

Zdraví Vás
Jana

Jak na tisk z koláže jednoduše

Koláž jsou vlastně obrázky vystřižené, sestavené a nalepené na podložku/papír. Nemusí se používat nutně papír, můžete stříhat i lepit ze zbytků textilu, plsti, použít karton, vlnitoul lepenku. Jen tisknout v domácích podmínkách bez lisu to půjde špatně. (Tlustá vrstva.)

Ale je to dobrý tip pro ty, kteří se nebudou pouštět do grafických technik, (otiskování) a pořizovat si k tomu potřebné pomůcky. Stačí si vytvořit nápaditou koláž z toho, co najdete doma.

Tisk z koláže

Je grafická technika, kdy se dobře nalepená koláž z tvrdých papírů naválí nejlépe tiskařskou barvou.

Natiskne se buď v lisu nebo pokud je vrstva papíru tenká, tak ručně třeba pomocí válečku na nudle. Z jednoho originálu tak může vzniknout několik kopií. Výborné na přáníčka, dárky pro více osob, výstavy a výzdobu. Prostě díla namnožíte a hodně lidí má radost...

Potřeby a pomůcky:

- na koláž: tvrdé papíry, lepidlo Herkules, štětec nebo špejle, nůžky, vlhký hadřík na zapařené ruce
- na tisk: tiskařskou barvu na vodní bázi (barva na linoryt), gumový váleček na roztírání barvy nebo jednoduchá náhrada z textilu, říkám tomu „tupačka“ - vysvětlím dále), čisté papíry na otisky, noviny, gumové rukavice, váleček (kuchyňský na nudle atp...) a samozřejmě vaši hotovou koláž, ze které budete tisknout.

Jak na to:

Výroba koláže:

Jednotlivé části vystřižené z tvrdého papíru (nebo využijeme výseky z raznic či kombinujeme), nalepíme dobře na tvrdou čtvrtku. Výborně drží lepidlo Herkules. Musí se nechat zaschnout. Témat a možností na výrobu obrázků je nepřeberně, pár tipů mám pro vás na následujících stranách.

Tisk z koláže:

Budeme potřebovat kus tvrdého papíru nebo plastovou podložku, kam vytlačíme trošku barvy na linoryt. Barvu je potřeba rozetřít a nanášet na papírovou koláž pomocí gumového válečku nebo vlastnoručně vyrobené tupačky. Tak říkám pomůcce, která alespoň částečně nahrazuje gumový váleček. Ta guma je tam fakt důležitá, váleček dobře přilne s barvou k obrázku a dokonale ji tak nanese. Skleněnou lahví nebo kovovým válečkem se to moc nedaří. Náhradní variantou je právě již zmíněná tupačka. Vyrobit si ji třeba ze staré ponožky. Do špičky nacpeme zbytek ponožky a celé to zavážeme provázkem nebo gumičkou.

Práce s gumovým válečkem:

Barvu nejprve rovnoměrně rozetřeme na podložce do kříže (nahoru, dolů, doprava, doleva). Měla by mírně mlaskat. Pak můžeme naválet obrázek/koláž. Obrázek naválený barvou položíme na čistý papír určený na otisk. Na to dáme noviny. Pečlivě a silně přejíždíme obrázek válečkem. Dáme pozor, ať se to nepohne. Pak se podíváme na výsledek. První otisk je většinou zkušební, druhý bývá lepší, protože je tam už nasáklá barva. Ale musí se znova naválet a můžeme pokračovat a tisknout, tak dlouho, dokud nám vydrží originál...

Práce s „tupačkou“:

Barva se z podložky nabírá po troškách „tupačkou“. Nesmí jí být hustá vrstva, pracuje se opatrně. Pomocí tupačky nanese na koláž souvislou vrstvu barvy. Je to namáhavější, ale u malých obrázků to jde hravě. Je důležité opravdu tupať, ne natírat, obrázek by se zatřel barvou a špatně tisknul. Další postup je podobný. Můžete využít fintu a položit na nabarvený obrázek papír zvlhčený vodou (zvlhčit pomocí houbičky, vysušit v utěrce, položit na originál, na to noviny, přejet válečkem...barva se do vlhkého podkladu lépe zapíjí a dělá zase jiné efekty.

Pár tipů, aby se vám dařilo:

- Jako podložku na lepení koláže vyberte barevnou tvrdou čtvrtku a lepte na ni bílé kousky (nebo naopak). Obrázek už takto sám o sobě vypadá zajímavě. Děti nebudou zmatené, proč se lepí bílé na bílý papír. A bude to víc vidět...
- Pokud nemáte grafický lis (školy a zájmové kroužky často ano, doma těžko...), lepte na papírovou podložku maximálně 2 vrstvy papíru na sebe. Tisk s více vrstvami se už tak dobře nedaří. Když budete tisknout pomocí válečku, rozhodně použijte jen tvrdý papír. Textil, plst' a jiné silné vrstvy na koláži ručně válečkem moc dobře nenatisknete.
- Pro „domácí“ tisk si pro začátek zvolte menší velikosti obrázků asi do vel. A5. Obrázek může mít nepravidelný tvar, nemusí být hranatý. Dá se obstrihnout.
- Na tisk je dobré si pořídit tiskařskou barvu na grafiku. Najdete ji většinou pod názvem barva na linoryt. Jde to s ní skvěle, je vodou ředitelná, jde umýt z rukou i většinou vyprat, pokud to nepřezenete. Dá se sehnat ve výtvarných potřebách. Na internetu jsem nakoupila v obchodě www.sevt.cz. Měli v nabídce i srdíčkovou raznici. Nevýhodou je její cena kolem 256,-Kč/250 ml. Vydrží dlouho. Pokud hodně tvoříte i třeba s nějakým dětským kolektivem, tak se to vyplatí. Jinak jde vyzkoušet i hustší temperová barva, ale výsledky tisku nejsou zdaleka tak dobré.
- Když už budete barvu pořizovat, je výhodné koupit si rovnou 2 odstíny, které lze vzájemně míchat. Vymyslíte a namícháte si tak v rámci možností 2 odstínů velkou škálu barev. Každý obrázek může být barevně malinko jiný...
- Tisknout a kombinovat můžete i více koláží na jeden papír. Pozadí se dá kolorovat třeba vodovkama. Může vzniknout i kolektivní práce na nějaké téma či příběh.

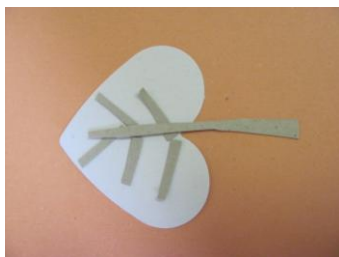

Nápady na koláže (a využití srdíčkové raznice):

Stromy s tvarem koruny jako list.
Pomocí otisků těchto „listů“ si
můžete vytvořit celý strom...

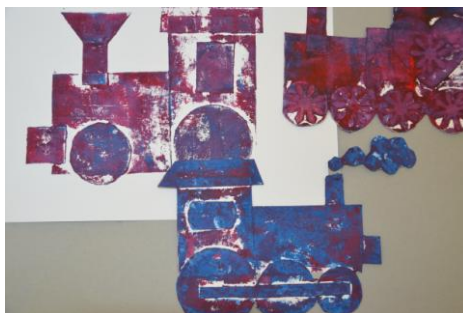
Lipový list ze srdíčka... a jehličnany ze srdíček.....

Čtyřlístek.....kytka.....různé kombinace, rozstřížením srdce na půl vznikají „kapky“....

Nekonečné možnosti grafického řádění....a lepení koláží
z tvarů....i bez srdíčkové raznice. Tisk na barevný podklad je hodně zajímavý.

Keramické okénko: Robůtci

Potřeby a pomůcky:

Keramická hlína světlá může být i kamínková (šamotka), šlikr
Párátka, nůž (příborový)
Různé věci na otisky: ozubená kolečka, vršky od fixů atp..., spony, knoflíky, šroubovák, brčko...
Struna na řezání hlíny

Postup práce:

Hlínu je potřeba si nařezat z bloku na tlustší pláty. Ty pomocí špejle rozdělit na několik bloků-cihliček: 2 nohy-robustní a 2 ruce (přibl. stejně velké), hlava, trup. Sestavíme robota.

Ve spojích a místech dotyku cihliček narýhujeme a potřeme šlikrem. Pevně slepíme části k sobě. Robot by měl stát na velkých pevných nohou... Některé děti ještě přidělávaly jezdící plošinku pro stabilitu... Zdobíme otisky různých předmětů. Často stačí i kresba špejlí. Po vypálení je možné do rýh natřít burel pro zvýraznění kresby a znova vypálit.

